

Identifying and prioritizing the professional competencies of librarian's Iranian public libraries

Mansoor Koohi Rostami

Assistant Prof., Department of Knowledge and Information Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: m.rostami@scu.ac.ir

Donya Safaei

MSc in Knowledge and Information Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: safaei.scu@gmail.com

Abdul Hossein FarajPahlou

Prof., Department of Knowledge and Information Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran. E-mail: farajpahlou@scu.ac.ir

Abstract

Purpose: The purpose of this research is to identify and extract the professional competencies of the librarians of Iran's public libraries, and to determine the importance of each of them in order to prioritize and rank them.

Method: This research is an applied study employing a mixed research methodology. The study divided in two distinct stage. In the initial phase, a purposive selection of 61 Persian and English articles was analyzed using the meta-synthesis method. Then 104 codes were extracted using experts' opinions, and the validity of these codes was confirmed through their content validity and their reliability was measured and confirmed with Cohen's Kappa test. During the quantitative stage, each factor was ranked by distributing the questionnaire among 62 experts and using Shannon's entropy method.

Findings: This research reveals a pioneering exploration into the professional competencies of librarians in Iran's public libraries, resulting in the identification of four crucial factors, 10 main components, and an extensive 72 sub-components that categorize these competencies. The 'Ability' factor, consisting of specialized ability and thinking ability, emerges as a cornerstone with conceptualizations across 9 sub-components. The 'Feature' factor, consisting of occupational and behavioral characteristics, was conceptualized by 19 sub-components. The 'Skills' factor, including managerial, social, occupational, and technological skills, was conceptualized by 32 sub-components. Lastly, the 'Knowledge' factor, comprising knowledge related to society and specialized knowledge, was conceptualized by 12 sub-components. Quantitative analysis, using the innovative Shannon entropy method, provides a nuanced understanding of the significance attached to each competency. The results of this analysis shows that 'knowledge' holds the highest weight (0/2575), establishing it as the most critical competency for librarians in Iran's public libraries. Following closely, the 'Skill' factor secures the second position with a weight of 0/2545. 'Ability' and 'Characteristics' factors, with weights of 0.2498 and 0.2382, respectively, are ranked third and fourth.

Originality/value: This research stands out in its original contribution to the field of library science by systematically identifying and prioritizing the professional competencies of librarians in Iran's public libraries. The comprehensive validation process, including content validity and reliability assessments, ensures the robustness of the identified competencies. The emphasis on specialized ability, thinking ability, occupational and behavioral characteristics, managerial, social, occupational, and technological skills, as well as knowledge related to society and specialized knowledge, shows a nuanced understanding of the multifaceted nature of librarianship. In summary, this research breaks new ground in the systematic exploration, categorization, and prioritization of professional competencies, offering a valuable framework for improving the competencies of librarians in the unique context of Iranian public libraries. These findings not only contribute to the academic understanding of librarianship but also offer practical insights for enhancing the proficiency of librarians in this context. Furthermore, the nuanced categorization and prioritization presented in this research provide a valuable framework for the ongoing development of professional competencies and qualifications in this field.

Keywords: Professional competencies, Librarians, Public libraries, Iran

Conflicts of Interest: None

Funding: Shahid Chamran University of Ahvaz

Citation: Koohi Rostami, M., Safaei, D., & FarajPahlou, A.H. (2023). Identifying and prioritizing the professional competencies of librarian's Iranian public libraries. *Research on Information Science and Public Libraries*, 29(4), 428-444.

Received 18 January 2023; **Received in revised form** 16 April 2023

Accepted 12 May 2023; **Published online** 31 December 2023

Article Type: Research Article

© The author(s)

Publisher: Iran Public Libraries Foundation

شناسایی و اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران

منصور کوهی رستمی

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: m.rostami@scu.ac.ir

دنیا صفائی

دانشجوی کارشناسی ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: safaei.scu@gmail.com

عبدالحسین فرج‌پهلوی

استاد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران. رایانامه: farajpahlou@scu.ac.ir

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر شناسایی و استخراج صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران و تعیین میزان اهمیت هر یک از آن‌ها برای اولویت‌بندی و رتبه‌بندی صلاحیت‌هاست.

روش‌شناسی: این پژوهش با رویکرد کاربردی و روش آمیخته اکتشافی انجام شده است. در بخش کیفی، با روش فراترکیب، تعداد ۶۱ مقاله از میان متون انگلیسی فارسی به صورت هدفمند انتخاب و بررسی شد. سپس با استفاده از نظرات خبرگان، ۱۰۴ کد شناسایی شد، و اعتبار این کدها از طریق روایی محتوایی و پایایی آن‌ها با آزمون کاپای کوهن تأیید شد. در بخش کمی، هریک از عوامل از طریق توزیع پرسش‌نامه در میان ۶۲ نفر از متخصصان و با استفاده از روش آنتروپی شانون رتبه‌بندی شدند.

یافته‌ها: چهار عامل ۱۰ مؤلفه اصلی و ۷۲ مؤلفه فرعی به عنوان صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی شناسایی شدند. عامل «توانایی» شامل دو مؤلفه اصلی توانایی تخصصی و توانایی فکر است که در ۹ مؤلفه فرعی مفهوم‌پردازی شده است. عامل «ویژگی» شامل دو مؤلفه اصلی ویژگی‌های شغلی و رفتاری است که در ۱۹ مؤلفه فرعی مفهوم‌پردازی شده است. عامل «مهارت‌ها» شامل چهار مؤلفه اصلی مهارت‌های مدیریتی، اجتماعی، شغلی و فناوری است که در ۳۲ مؤلفه فرعی مفهوم‌پردازی شده است. در نهایت، عامل «دانش» شامل دو مؤلفه دانش مربوط به جامعه و دانش تخصصی است که در ۱۲ مؤلفه فرعی مفهوم‌پردازی شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که عامل «دانش» با وزن ۰/۲۵۷۵ به عنوان مهم‌ترین صلاحیت برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران شناخته می‌شود. عامل «مهارت» با وزن ۰/۲۵۴۵ در رتبه دوم قرار دارد. همچنین، عامل‌های «توانایی» و «ویژگی» به ترتیب با وزن ۰/۲۴۹۸ و ۰/۲۳۸۲ در رتبه‌های سوم و چهارم قرار دارند.

اصالت/ارزش: این پژوهش با شناسایی نظام‌مند و اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران، به سهم خود می‌تواند خلأ این حوزه را پوشش دهد. فرایند اعتبارسنجی جامع، شامل ارزیابی‌های اعتبار محتوا و قابلیت اطمینان، استحکام شایستگی‌های شناسایی شده را تضمین می‌کند. تأکید بر توانایی تخصصی، توانایی تفکر، ویژگی‌های شغلی و رفتاری، مهارت‌های مدیریتی، اجتماعی، شغلی و فناوری و همچنین دانش مرتبط با جامعه و دانش تخصصی، در کد دقیقی از ماهیت چندوجهی کتابخانه‌های عمومی را نشان می‌دهد. به‌طور خلاصه، این پژوهش چهار چوبی ارزشمند برای ارتقای صلاحیت‌های کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران ارائه داده و نه‌تنها به درک علمی کتابداری کمک می‌کند، بلکه بینش‌های عملی برای ارتقای مهارت کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران ارائه می‌دهد. همچنین، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی دقیق ارائه‌شده، چهار چوبی ارزشمند برای توسعه مداوم صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی فراهم می‌کند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه‌های عمومی، صلاحیت‌های حرفه‌ای، کتابداران، ایران

استناد: کوهی رستمی، منصور؛ صفائی، دنیا؛ و فرج‌پهلوی، عبدالحسین (۱۴۰۲). شناسایی و اولویت‌بندی صلاحیت‌های

حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۹(۴)، ۴۴۴-۴۲۸.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۲۸؛ **تاریخ بازنگری:** ۱۴۰۲/۰۱/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۲؛ **تاریخ انتشار:** ۱۴۰۲/۰۱/۱۰

نوع مقاله: علمی پژوهشی

ناشر: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

© نویسنده‌گان

کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان مکان‌هایی معرفی می‌شوند که دسترسی به آن‌ها برای همه آزاد و رایگان، و امکان دستیابی و استفاده از اطلاعات موجود در منابع آن‌ها برای همه فراهم است. کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان مراکز پایدار اجتماع عمل می‌کنند و غالباً خدماتی را ارائه می‌دهند که مردم به‌راحتی نمی‌توانند در جاهای دیگر به آن‌ها دست یابند (اسکات^۱، ۲۰۱۱). بررسی متون نشان می‌دهد کتابخانه‌های عمومی همواره مأموریتی تاریخی در ابعاد مختلف اجتماعی داشته‌اند. پیوند این کتابخانه‌ها با اصطلاحاتی مانند کتابدار اجتماعی^۲ (بلاک و مادیمن^۳، ۱۹۹۷)، کتابدار مدنی^۴ (مک‌کاب^۵، ۲۰۰۱) و خدمات کتابخانه‌ای مبتنی بر نیاز یا خدمات کتابخانه‌ای نیازمحور^۶ (پاتمن و وینسنت^۷، ۲۰۱۰) این مطلب را تأیید می‌کند (خادمی‌زاده و همکاران، ۱۴۰۰). استعاره «مکانی برای همه» در مورد کتابخانه‌های عمومی، به‌درستی به تعاملات روبه‌رشد اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کتابخانه با جامعه محلی‌اش اشاره می‌کند، به‌طوری که کتابخانه را دارای نقش آفرینی اجتماعی در نظر می‌گیرد (دللیکا و الشوزن^۸، ۲۰۱۵).

مجموعه این نقش‌ها و کارکردها نشان‌دهنده نگاه و انتظارات جدیدی از کتابخانه‌های عمومی در بستر جامعه است. اگرچه تا مدت‌ها رویکرد «کتابخانه به‌عنوان یک مکان» مطرح بود، امروزه نگرش‌های نوینی همچون «کتابخانه عمومی به‌عنوان یک مرکز اجتماعی» کارکردهای متفاوتی را برای کتابخانه‌های عمومی برجسته کرده است (شکاری، خادمی‌زاده، نواح و کوهی‌رستمی، ۱۴۰۱). کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان بخشی از بطن جامعه هستند که در نتیجه نیازهای اجتماعی اقشار مختلف شکل گرفته‌اند. این کتابخانه‌ها همواره در کنار خدمات اطلاعاتی، به خدمات اجتماعی نیز مشغول بوده‌اند؛ اما با توجه به تحولات سریع و شگرف در بافت اجتماعی جوامع امروز، ظهور فناوری‌های نوین، تفاوت‌های مشهود بین‌نسلی و امکان ارائه خدمات اجتماعی متفاوت با توجه به تغییر زاویه دید و انتظارات دولت‌ها، ضرورت ارائه خدمات هرچه بهتر در عرصه اجتماعی احساس می‌شود (کوهی‌رستمی، ۱۳۹۹). در این شرایط، کارکنان و حامیان و طرفداران این نوع کتابخانه‌ها باید نقش‌های قبلی و جدیدی را که مؤسسات آن‌ها در جوامع خود ایفا می‌کنند بیان کرده و بازتعریف کنند، و با توجه به این نقش‌ها، رسالت‌ها و کارکردهای جدیدی نیز برای خود متصور شوند (اسکات، ۲۰۱۱). یکی از مؤلفه‌های این تغییر و تحولات، وجود کتابدارانی با مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای نوین است تا بتوانند در این نقش آفرینی، به‌عنوان تسهیل‌گری خردمند عمل کنند. به همین دلیل، کتابداران، به‌عنوان رابط بین کتابخانه و مجموعه منابع اطلاعاتی و جامعه بالقوه و بالفعل خود، می‌توانند بیشترین میزان تأثیرگذاری را داشته باشند. این بدان معناست که تنها افرادی باید در کتابخانه‌ها به‌عنوان کتابدار مشغول به کار شوند که واجد مجموعه‌ای از صلاحیت‌ها باشند و این افراد لازم است که همواره از طریق این صلاحیت‌ها مورد سنجش و ارزیابی قرار بگیرند.

صلاحیت‌سازهای ذهنی است که کیفیت «شایسته بودن» را توصیف می‌کند. استفاده مداوم و آگاهانه از ارتباطات، دانش، مهارت‌های فنی، احساسات، ارزش‌ها و بازخورد در فعالیت‌های روزمره به نفع خود و جامعه است (اپستین و هاندرت^۹، ۲۰۰۲، ص ۲۰۶). صلاحیت اغلب شامل دانش، مهارت‌ها، یا نگرش‌ها (یا استعدادها یا گرایش‌ها) است که شخص را قادر می‌سازد فعالیت‌های شغلی مربوطه را انجام دهد یا براساس استانداردهای مورد انتظار شخص یا گروه عمل کند (بسللیر^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۱؛ بیرد و اوسلند^{۱۱}، ۲۰۰۴؛ سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^{۱۲}، ۲۰۰۲؛ روثه^{۱۳}،

1. Scott
2. community librarianship
3. Black & Muddiman
4. civic librarianship
5. McCabe
6. needs-based library service
7. Pateman & Vincent
8. Delica & Elbeshausen
9. Epstei & Hundert
10. Bassellier
11. Bird & Osland
12. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)
13. Roe

۲۰۱۲؛ اسپنسر و اسپنسر^۱، ۱۹۹۳؛ وینرت^۲، ۲۰۰۱). شایستگی‌های یک حرفه به‌طور کلی مجموعه‌ای از دانش، مهارت‌ها، توانایی‌ها و رفتارها را فهرست یا گروه‌بندی می‌کنند که عملکرد را تعریف کرده و به بهبود آن کمک می‌کنند (کوهی‌رستمی و همکاران، ۱۴۰۱). براساس این تعریف، دانش، مهارت‌ها، توانایی و ویژگی‌ها می‌توانند برای تعیین چهارچوب شایستگی‌ها و صلاحیت‌ها استفاده شود. چهارچوب صلاحیت‌ها به‌عنوان استاندارد برای ارزیابی حرفه‌ای در زمینه‌های مختلف سازمان‌ها استفاده می‌شود. این صلاحیت‌ها باعث می‌شود تا قلمرو وظایف شناسایی شود و فهرست کاملی از ویژگی‌ها و مهارت‌ها که در ارزیابی‌ها مؤثر است ارائه شود؛ در نتیجه، می‌توان انتظار داشت که عمل به این صلاحیت‌ها و محقق شدن آن‌ها تعالی را به ارمغان آورد.

از دیدگاه پری^۳ (۱۹۹۶)، کوپر^۴ (۲۰۰۰) و شیپمن^۵ و همکاران (۲۰۰۰)، صلاحیت‌ها دارای همه یا برخی از ویژگی‌های شش‌گانه‌ای هستند که به این قرار است: مجموعه‌ای از دانش، مهارت‌ها، توانایی‌ها، انگیزه‌ها، باورها، ارزش‌ها و علائق است؛ مربوط به بخش عمده‌ای از شغل است؛ مرتبط با عملکرد مؤثر یا برتر شغلی است؛ قابل مشاهده و اندازه‌گیری براساس استانداردهای پذیرفته‌شده است؛ مرتبط با مسیرهای راهبردی آینده است؛ و آن را می‌توان از طریق آموزش توسعه داد و بهبود بخشید.

جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی و مرور متون نگاشته‌شده در حوزه شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای نشان می‌دهد که این مطالعات در ایران سابقه‌اندکی دارد. برخی از مطالعات از جمله درودی و کلانتری خاندانی (۱۳۹۵) به بررسی عملکرد کتابداران و سنجش شایستگی‌های آنان پرداخته‌اند. برخی دیگر مانند شهبازی (۱۳۹۴) مدل شایستگی آموزش علم اطلاعات و دانش‌شناسی را بررسی کرده‌اند. برخی از جمله اکبرپور (۱۳۹۸) صلاحیت‌های کتابخانه‌های دانشگاهی، برخی همچون پورخلیل و فلاح (۱۳۹۶) صلاحیت‌های کتابداران کتابخانه‌های تخصصی، و برخی هم مانند اکبری باریس، شقاقی و اصنافی (۱۳۹۸) صلاحیت‌های کتابدار کودک را مورد سنجش قرار داده‌اند. از جمله مطالعات مرتبلی که در داخل کشور انجام شده است می‌توان به پژوهش رئیسی و انائی، فهیم‌نیا و فهیمی فر (۱۳۹۶) اشاره کرد که به بررسی و مقایسه دیدگاه کاربران و کتابداران در مورد صلاحیت‌ها و مهارت‌های مورد نیاز کتابداران کتابخانه‌های عمومی شهر تهران پرداخته‌اند.

در خارج از کشور نیز مطالعات زیادی در حوزه صلاحیت‌های کتابداران انجام شده است. جرولیموس^۶ و همکاران (۲۰۱۵) مهارت‌ها و صلاحیت‌های کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی را بررسی کردند. همچنین، صلاحیت‌های کتابداران در محیط دیجیتال، الکترونیک و فناوری‌ها را نیز در پژوهش‌های احمدخان و بهاتی^۷ (۲۰۱۷) می‌توان دید. اولاه و انوار^۸ (۲۰۱۲) کتابداران پزشکی، و پیوندرباتی و سینگ^۹ (۲۰۱۳) به بررسی شایستگی‌های کتابداران کتابخانه‌های تخصصی پرداختند. از سوی دیگر، مطالعاتی توسط نان تاکومجان^{۱۰} (۲۰۱۱) و نورلندر^{۱۱} و همکاران (۲۰۲۰) درباره صلاحیت‌های متخصصان کتابداری و علم اطلاعات با توجه به پیشرفت‌های سده جدید انجام شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بسیاری از این مطالعات صلاحیت‌ها را در بافتی غیر از کتابخانه‌های عمومی بررسی کرده‌اند، اما مطالعه پیشینه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که مطالعات متعددی نیز صلاحیت‌های کتابداران کتابخانه‌های عمومی را بررسی کرده‌اند؛ در عین حال، متون زیادی هم موجود است که استانداردها، رهنمودها و صلاحیت‌های مورد نیاز برای کتابدار کتابخانه عمومی را تشریح کرده‌اند؛ برای مثال، این متون توسط انجمن کتابداران آمریکا، فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری (ایفلا)^{۱۲}، شورای کتابخانه‌های اوهایو، کتابخانه‌های عمومی کوئینزلند و استرالیا و غیره تدوین شده‌اند.

1. Spencer & Spencer

2. Weinert

3. Parry

4. Cooper

5. Shippmann

6. Gerolimos

7. Ahmad Khan & Bhatti

8. Ullah & Anwar

9. Peyvand Robati & Singh

10. Nonthacumjane

11. Norlander

12. The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

نان تاکومجان (۲۰۱۱) در مقاله‌ای، شایستگی‌ها، مهارت‌ها و صلاحیت‌های اصلی نسل جدید متخصصان کتابداری را ارائه کرد. حیاتی^۱ (۲۰۱۲) در پژوهشی به بررسی الزامات و صلاحیت‌های مورد نیاز برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران پرداخت. جرولیموس، مالیاری و یاکوویدیس (۲۰۱۵) به تجزیه و تحلیل مهارت‌های مربوط به کتابداران آمریکایی پرداختند. دینو^۲ (۲۰۱۸) مسیرهای شغلی و مهارت‌های رهبری برای مدیران کتابخانه‌های عمومی کانادا را شناسایی کردند. معین، ماندل و کارنو^۳ (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای به ارائه برخی صلاحیت‌ها در قالب مجموعه‌ای از مهارت‌ها، شامل مهارت ارتباطی، مهارت فناوری، مهارت مالی، مهارت حل تعارض، انعطاف‌پذیری، رهبری، خلاقیت و مشارکت پرداختند. نورلندر و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی موضوع اجماع در مورد صلاحیت‌های لازم برای برنامه‌های کتابخانه‌ای مؤثر پرداختند. ویلیامز و ساندرز^۴ (۲۰۲۰) پژوهشی با عنوان «آنچه این حوزه بدان نیاز دارد: دانش، مهارت‌ها و توانایی‌ها برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی» انجام دادند.

با مرور متون و با توجه به آنچه گفته شد و با در نظر گرفتن شرایط جدید و بروز تغییرات فناورانه در جامعه امروز، صلاحیت‌های جدید و به‌روز برای کتابداران ضروری به نظر می‌رسد. کتابداران کتابخانه‌های مختلف از هر نوعی که باشند بهتر است دارای مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای باشند، و این مسئله درباره کتابخانه‌های عمومی، به دلیل نقش‌های متنوعی که در دنیای امروز برای آن‌ها متصور شده است، از اهمیت بیشتری برخوردار است و از ضروریات توسعه کتابخانه‌های عمومی امروزی، شناخت صلاحیت‌های کتابداران و اولویت‌بندی این صلاحیت‌ها است که با شناسایی و رتبه‌بندی این صلاحیت‌ها، به کاستی‌های بی‌بریم. بنابراین، در این پژوهش به صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی پرداخته شده است تا با تأیید و بومی‌سازی این صلاحیت‌ها و ارائه آن‌ها به مدیران کتابخانه‌های عمومی کشور به منظور استفاده و کاربست آن‌ها در داخل کشور اقدام شود. می‌توان انتظار داشت که شناسایی صلاحیت‌های حرفه‌ای منجر به ارتقای کیفیت و انتخاب و انتصاب کتابداران شایسته، برنامه‌ریزی برای توسعه این صلاحیت‌ها و اولویت‌بندی صحیح آنان متناسب با صلاحیت‌های مورد نظر و در نتیجه افزایش کارایی و اثربخشی کتابخانه‌های عمومی شود.

مرور متون نشان می‌دهد که تاکنون پژوهشی انجام نشده است که صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران را بررسی کرده باشد یا در قالب سند، پیش‌نویس یا نوشتاری خاص به سازمان‌های متولی عرضه شده باشد. به همین دلیل، خلاء انجام چنین مطالعه‌ای در کتابخانه‌های عمومی احساس می‌شود. در حال حاضر، با وجود اینکه در سال ۱۳۸۲ نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور تشکیل شد و از آن زمان، به‌عنوان یک نهاد رسمی، متولی مدیریت کتابخانه‌های عمومی کشور را عهده‌دار بوده است، پس از گذشت نزدیک به دو دهه، هنوز هیچ‌گونه سندی فراهم نشده است که صلاحیت‌های مورد نیاز و یا مورد نظر کتابداران شاغل در کتابخانه‌های عمومی را بررسی کرده باشد. با توجه به آنچه گفته شد، مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که با توجه به تغییراتی که در سال‌های اخیر در کتابخانه‌های عمومی و نقش‌ها، وظایف و کارکردهای آن به وجود آمده است و با توجه به مقتضیات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، ساختاری و فناورانه، صلاحیت‌های مطلوب کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران شناسایی و سپس اولویت‌بندی شوند تا براساس آن‌ها بتوان در خصوص ارزیابی و سامان‌دهی صلاحیت‌های کارکنان کتابخانه‌های عمومی کشور اقدام شود. در همین راستا، پرسش‌های این پژوهش عبارت‌اند از:

۱. صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران کدام‌اند؟
۲. رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران به چه صورت است؟

1. Hayati
2. Dinu
3. Moen, Mandel & Karno
4. Williams & Saunders

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، پژوهشی کاربردی و به لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها و رویکرد یا ماهیت داده‌ها، مطالعه‌ای آمیخته (کیفی و کمی) است. در مرحله اول این پژوهش، به منظور استخراج صلاحیت‌های حرفه‌ای، مرور نظام‌مند متون و دریافت نظرات پنل خبرگان صورت گرفت. در این مرحله، همه متون و آثار ملی و بین‌المللی درباره ویژگی‌ها، مهارت‌ها، شایستگی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز برای یک کتابدار کتابخانه عمومی مرور شدند؛ سپس، مجموعه این مؤلفه‌ها استخراج و تجمیع شدند. این جستجوها در همه پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و معتبرترین پایگاه‌های اطلاعاتی غیرفارسی مرتبط با حوزه مورد بحث انجام شده است. همچنین برای شناسایی و استخراج صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران، از روش فراترکیب استفاده شده است. الگوی فراترکیب مورد استفاده، الگوی سندلوسکی و باروسو^۱ (۲۰۰۷) است.

در بخش کمی، برای سنجش روایی صلاحیت‌های شناسایی شده، از شاخص روایی محتوایی^۲ استفاده شده است. پرسش‌نامه پژوهش برای ۲۴ نفر از خبرگان و متخصصانی از رشته‌ی علم اطلاعات و دانش‌شناسی و پژوهشگران مطالعات کتابخانه‌های عمومی ارسال شد. پس از جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها، میزان شاخص روایی محتوایی برای کل صلاحیت‌ها به میزان ۰/۹۵۰ به دست آمد که نشان از روایی بالای صلاحیت‌ها دارد. پس از سنجش روایی محتوایی، برای ارزیابی پایایی عوامل کیفی شناسایی شده، از آزمون آماری ضریب کاپای کوهن^۳ استفاده شد.

جامعه پژوهش در بخش کیفی، شامل همه متون موجود در حوزه صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی در پایگاه‌های اطلاعاتی غیرفارسی در بازه زمانی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ و نیز همه متون موجود به زبان فارسی در بازه زمانی سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۴۰۰ است. برای سنجش روایی، تعیین پایایی ابزار و رتبه‌بندی، جامعه پژوهش در بخش کمی شامل اعضای هیئت علمی، صاحب‌نظران، متخصصان، مدیران، کتابداران کتابخانه‌های عمومی، حرفه‌مندان سازمان‌های اجرایی و پژوهشگران حوزه کتابخانه‌های عمومی ایران است. برای نمونه‌گیری در بخش کیفی و به منظور شناسایی صلاحیت‌های مورد نیاز، از جستجوی عمیق در پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و غیرفارسی استفاده شد. به این ترتیب، پس از انتخاب کلیدواژه‌ها و جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی، مقالات مرتبط با بای و مطالعه شدند. در واقع، نمونه پژوهش در بخش کیفی، شامل ۶۱ مقاله (۴ متن فارسی مرتبط و ۵۷ متن غیرفارسی مرتبط) بوده است. برای تأیید پایایی ابزار مورد استفاده و سپس رتبه‌بندی عوامل، از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. اعضای نمونه شامل ۶۲ نفر از اعضای هیئت علمی، متخصصان، صاحب‌نظران، پژوهشگران حوزه کتابخانه‌های عمومی، کتابداران و حرفه‌مندان سازمان‌های اجرایی بودند. معیار انتخاب این افراد، دارا بودن سوابق علمی، پژوهشی و مدیریتی در کتابخانه‌های عمومی بوده است.

برای اولویت‌بندی و رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای که در مرحله پیش و از طریق روش فراترکیب شناسایی و استخراج شده بودند، یکی از انواع روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه^۴ مورد استفاده قرار گرفت. در این مرحله، از روش آنتروپی شانون برای بیان میزان اهمیت صلاحیت‌های شناسایی شده و اولویت‌بندی آن‌ها استفاده شد. بعد از شناسایی و تأیید اعتبار صلاحیت‌ها در بخش کیفی، برای تأیید پایایی ابزار و در مرحله بعد، اولویت‌بندی عوامل و تعیین میزان اهمیت هر یک از آن‌ها، پرسش‌نامه‌ای طراحی شد که شامل ۷۵ مؤلفه فرعی بود که در ۴ صلاحیت و ۱۰ مؤلفه اصلی گنجانده شد. در طراحی پرسش‌نامه، از طیف ۵ درجه‌ای لیکرت (از خیلی زیاد تا خیلی کم) استفاده شد. در همین راستا، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ابزار به میزان ۰/۸۹۲ سنجیده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های کمی، داده‌ها در ابزار اسپ‌اس پی‌اس اس^۵ نسخه ۲۲ و مایکروسافت اکسل^۶ نسخه ۲۰۱۶ مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند.

1. Sandelowski & Barroso
2. Content Validity Index (CVI)
3. Cohen's kappa coefficient
4. Multiple Attribute Decision Making (MADM)
5. SPSS
6. Microsoft Excel

یافته‌ها

پرسش اول. صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران کدام‌اند؟

برای پاسخ به پرسش نخست این پژوهش، از فرایند هفت مرحله‌ای فراترکیب سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷) استفاده شده است.

گام اول و گام دوم: تنظیم سؤال پژوهش و بررسی نظام‌مند متون. برای پاسخ‌گویی به این پرسش، جستجو

در پایگاه‌های فارسی با کلیدواژه‌هایی مانند صلاحیت حرفه‌ای، صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران، صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران در کتابخانه عمومی، شایستگی کتابداران، شایستگی کتابداران در کتابخانه عمومی، مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت کتابداران، مهارت‌های کتابداران در کتابخانه عمومی صورت گرفت؛ جستجو در پایگاه‌های غیرفارسی با کلیدواژه‌های مختلفی مانند «competencies of librarians» «professional competencies of librarian» «librarian competency in public library» «professional skills» «professional skills of librarian» «public library» و «professional skills in public library» انجام شد.

گام سوم: جستجو و انتخاب پژوهش‌های مناسب. برای انتخاب مقاله‌های مناسب براساس الگوریتم

مشاهده شده، پارامترهای مختلفی مانند چکیده و محتوا ارزیابی شد. در بخش عنوان، مقاله‌های مرتبط با صلاحیت حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی انتخاب شد. در بخش محتوا، براساس پرداختن مطالعات به صلاحیت‌های حرفه‌ای، شایستگی، و مهارت‌های کتابداران در کتابخانه‌های عمومی، تحلیل محتوا صورت گرفت و منابع غیرمرتبط حذف شدند. در هر بازبینی، تعدادی مقاله از روند مطالعه حذف شدند. پس از غربالگری و حذف متون غیرمرتبط، در مجموع ۶۱ مقاله (شامل ۵۷ مقاله انگلیسی و ۴ مقاله فارسی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

گام چهارم: استخراج نتایج. در این مرحله، اطلاعات مقاله‌ها براساس مرجع مربوط به هر مقاله (شامل نام

نویسنده، و سال انتشار مقاله) طبقه‌بندی شدند و عوامل مورد نظر استخراج شده از مقاله‌ها به‌عنوان کد در نظر گرفته شدند. در مجموع، ۹۹ شاخص یا کد شناسایی شد.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی. در این پژوهش، ابتداء همه عوامل استخراج شده از مطالعات

پیشین به‌عنوان کد در نظر گرفته شدند. سپس با در نظر گرفتن مفهوم هر یک از این کدها، آن‌ها در مفهومی مشابه دسته‌بندی شدند و به این ترتیب مفاهیم پژوهش مشخص شدند؛ براساس تحلیل‌های صورت گرفته، با کمک روش تحلیل محتوا، از ۶۱ مقاله نهایی انتخاب شده، در مجموع ۹۹ کد (مؤلفه فرعی)، در قالب ۱۰ مفهوم (مؤلفه اصلی) و ۴ عامل (صلاحیت)، برای صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران در این پژوهش کشف و برچسب‌گذاری شدند.

گام ششم: کنترل کدهای استخراجی. برای تعیین روایی، از شاخص روایی محتوایی استفاده شد. پرسش‌نامه

اولیه‌ای که برای سنجش روایی محتوایی برای ۲۴ صاحب‌نظر و خبره ارسال شد، شامل ۱۰۹ گویه بوده است (۱۰ گویه مربوط به مؤلفه‌های اصلی و ۹۹ گویه مربوط به مؤلفه‌های فرعی). پس از توزیع پرسش‌نامه و جمع‌آوری پاسخ‌ها، هر ۱۰ مؤلفه اصلی روایی لازم را کسب کردند. از ۹۹ مؤلفه فرعی، ۲۷ مؤلفه اعتبار لازم را نداشتند و حذف شدند. در مجموع، ۴ عامل (صلاحیت)، ۱۰ مفهوم (مؤلفه اصلی) و ۷۲ کد (مؤلفه فرعی) توسط خبرگان و متخصصان تأیید شدند. نتایج این مرحله، یعنی کدهای نهایی و تأیید شده، در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. عوامل، مفاهیم و کدهای نهایی عامل‌های توانایی، ویژگی، دانش و مهارت

عامل (صلاحیت)	مفهوم (مقوله اصلی)	کد (مقوله فرعی)		
توانایی	تخصصی	توانایی به کارگیری دانش در عمل		
		توانایی همکاری با سازمان‌های پیرامونی کتابخانه		
		توانایی ارتباط مؤثر از طریق گزارش‌های مکتوب		
		توانایی انجام کارها به صورت مستقل		
		توانایی کار بست اخلاقی حرفه‌ای		
فکری		توانایی نظارت بر احساسات و عواطف خود و دیگران		
		نوآوری		
		خلاقیت		
توانایی	شغلی	انعطاف‌پذیری		
		تحصیل تخصصی مرتبط		
		روحیه انتقال و اشتراک اطلاعات		
		دیدگاه مثبت نسبت به حرفه		
		دیدگاه مثبت نسبت به جامعه		
		دیدگاه مثبت نسبت به کاربران		
		تعهد حرفه‌ای به شغل و حرفه		
ویژگی	رفتاری	چشم‌انداز مثبت نسبت به آینده کتابخانه		
		ثابت بودن در گفتار و کردار		
		پاسخ‌گو بودن		
		اشتیاق به یادگیری		
		مشتاق به توسعه فردی		
		بیشکار		
		نظم و انضباط فردی		
		ارتباط عاطفی مثبت		
		خودباوری		
		اشتیاق به گفت‌وگو با کاربران		
		ریسک‌پذیری		
		شوخ طبعی		
		فروتنی		
دانش	شناخت جامعه و محیط پیرامون کتابخانه	شناخت الگوهای اخلاقی کاربران کتابخانه		
		شناخت الگوهای رفتاری کاربران کتابخانه		
		شناخت محیط اجتماعی پیرامون کتابخانه		
		شناخت محیط فرهنگی پیرامون کتابخانه		
		شناخت محیط اقتصادی پیرامون کتابخانه		
		شناخت محیط سیاسی پیرامون کتابخانه		
تخصصی		شناخت نیازهای اطلاعاتی جامعه کتابخانه		
		شناخت شبکه‌های رایانه‌ای و الکترونیکی		
		شناخت سیاست‌ها، رویه‌ها و اهداف و رسالت کتابخانه		
مدیریتی		آشنایی با خدمات نوین ارائه شده در کتابخانه‌های عمومی		
		آگاهی از مجموعه‌سازی منابع دیجیتال		
		آگاهی از مدیریت منابع اطلاعات الکترونیکی		
		مهارت کار تیمی		
		مهارت تیم‌سازی		
		مهارت مدیریت منابع انسانی		
		مهارت تصمیم‌گیری		
		مهارت در ایجاد روابط با ذی‌نفعان		
		مهارت در ایجاد ارتباط با مدیران تصمیم‌گیر کتابخانه		
		مهارت بودجه‌بندی و مدیریت منابع مالی		
مهارت رهبری				
مهارت اجتماعی		مهارت‌های ارتباطی		
		مهارت ایجاد رابطه و نفوذ در کاربران		
		مهارت در فعالیتهای مشارکتی		
		مهارت مذاکره و گفت‌وگو با دیگران		
		مهارت کاربرمداری		
مهارت		مهارت نوشتن		
		مهارت مدیریت اتوماسیون کتابخانه		
		مهارت مدیریت مجموعه		
		مهارت مدیریت ساختمان و فضای فیزیکی		
		مهارت بسته‌بندی و شخصی‌سازی اطلاعات		
		مهارت مدیریت و توسعه مجموعه منابع اطلاعاتی		
		مهارت کسب فناوری‌های نوین		
		مهارت در فهرست‌نویسی منابع کتابخانه‌ای		
		مهارت در آموزش به کاربران کتابخانه		
		مهارت در آموزش به کارکنان کتابخانه		
		مهارت در مشاوره به کاربران کتابخانه		
		مهارت‌های هفت‌گانه فناوری اطلاعات (ICDL)		
		فناوری		مهارت کار با نرم‌افزار کتابخانه‌ای
				مهارت بازیابی اطلاعات
				مهارت شبکه‌سازی
مهارت راه‌اندازی کتابخانه دیجیتال				
مهارت سواد اطلاعاتی				
مهارت عیب‌یابی در سخت‌افزار و شبکه				

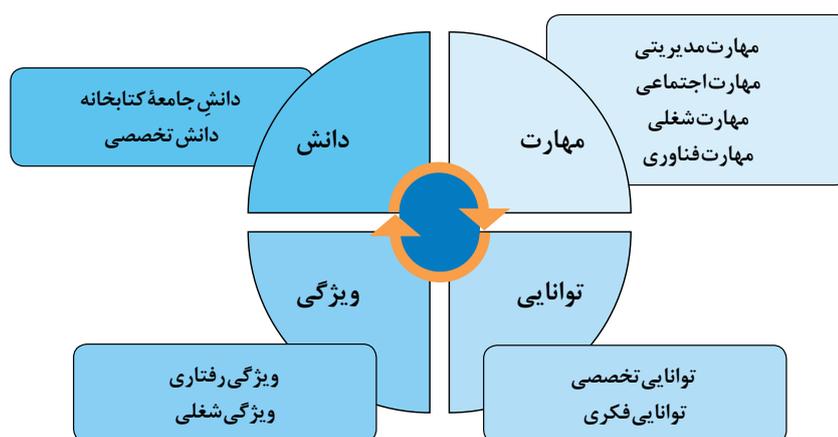

سپس برای سنجش پایایی کدهای کیفی استخراج‌شده، از ضریب کاپای کوهن استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، عدد معناداری ۰/۰۰۱ و مقدار شاخص محاسبه شده است. با توجه به کوچک‌تر بودن عدد معناداری از ۰/۰۵، فرض استقلال کدهای استخراج‌شده رد می‌شود؛ بنابراین، کدهای استخراج‌شده ضریب مناسبی داشته‌اند و از پایایی مناسبی برخوردار هستند.

جدول ۲. محاسبه کاپای کوهن

سطح معناداری	انحراف استاندارد	مقدار کاپا	مقدار کاپای توافق
۰/۰۰۱	۰/۱۱	۰/۸۰۱	

گام هفتم: ارائه خروجی و یافته‌ها. پس از استخراج و شناسایی عوامل، با ترکیب و ادغام آن‌ها، مدل مفهومی پژوهش ترسیم شد. در شکل ۱ مدل مفهومی پژوهش مشاهده می‌شود.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

پرسش دوم. رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران به چه صورت است؟

برای اولویت‌بندی صلاحیت‌های اساسی کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران، از روش آنتروپی شانون استفاده شد. در جدول ۳، به محاسبه وزن هر یک از صلاحیت‌ها و مؤلفه‌های اصلی، در کنار آنتروپی و درجه انحراف هر کدام، و در نهایت رتبه آن‌ها اقدام شده است.

جدول ۳. محاسبه وزن صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران

رتبه	وزن هر عامل (Wj)	درجه انحراف هر عامل (Dj)	آنتروپی هر عامل (Ej)	عوامل
۲	۰/۲۵۴۵	۰/۴۲۱۳	۰/۵۷۸۷	توانایی
۴	۰/۲۳۸۲	۰/۳۹۴۴	۰/۶۰۵۶	ویژگی
۳	۰/۲۴۹۸	۰/۴۱۳۴	۰/۵۸۶۶	مهارت
۱	۰/۲۵۷۵	۰/۴۲۶۳	۰/۵۷۳۷	دانش

در روش آنتروپی شانون، هر عاملی که وزن بالاتر و آنتروپی پایین‌تری داشته باشد در رتبه‌های برتر قرار می‌گیرد. با توجه به داده‌های موجود در جدول فوق، عامل دانش با آنتروپی $0/5737$ و وزن $0/2575$ ، در رتبه‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران به‌عنوان مهم‌ترین صلاحیت معرفی می‌شود. به این ترتیب، می‌توان گفت که صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران، به ترتیب اولویت و اهمیت عبارت‌اند از: ۱. دانش، ۲. مهارت، ۳. توانایی و ۴. ویژگی.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی صلاحیت‌های حرفه‌ای کتابداران کتابخانه‌های عمومی ایران انجام شده است. در این راستا، علاوه بر شناسایی صلاحیت‌ها، به استخراج مؤلفه‌های اصلی و مؤلفه‌های فرعی مربوط به هر یک از صلاحیت‌ها نیز پرداخته شد. سپس، هر کدام از صلاحیت‌ها رتبه‌بندی شدند و میزان اهمیت هر یک از آن‌ها و میزان بار اطلاعاتی هر کدام نیز سنجیده شد. در این پژوهش، ۴ صلاحیت اساسی برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی، شامل ویژگی، توانایی، مهارت و دانش شناسایی شد.

از دیدگاه انجمن مدیریت پروژه^۱ (۲۰۰۷، ص ۷۴)، صلاحیت «ویژگی»، مجموعه‌ای از رفتارها، انگیزه‌ها، صفات، نگرش و اعتماد به نفس است که یک کتابدار را قادر می‌سازد تا در انجام دادن کار خود موفق باشد. در این پژوهش، عامل ویژگی دارای ۲ مؤلفه اصلی شامل «ویژگی رفتاری» و «ویژگی شغلی» بوده است. در ویژگی رفتاری، کتابدار باید «پاسخ‌گو»، «در گفتار و کردار ثابت»، به «یادگیری» و «توسعه فردی» مشتاق باشد. «مهارت‌های گفت‌وگو و اشتیاق به آن»، و چگونگی انجام اثربخش آن، یکی از صلاحیت‌های اساسی برای هر کتابدار کتابخانه عمومی است. این یافته هم‌سو با نتایج نان تا کومجان (۲۰۱۱) و شورای کتابخانه‌های اوهایو (۲۰۱۹)، جردن (۲۰۱۲)، جرولیموس و کونستا^۲ (۲۰۰۸) و چادوری و این^۳ (۲۰۱۵)، نوشین فرد و محمدامینی (۱۳۹۱)، معین، ماندل و کارنو (۲۰۲۰)، چان^۴ (۲۰۱۳)، آوویمی^۵ (۲۰۱۹)، سالوه و چاوان^۶ (۲۰۱۸) و شکاری و کوهی رستمی (۱۴۰۰) نیز در مطالعات خود به این ویژگی‌ها اشاره کرده‌اند. در حوزه ویژگی‌های شغلی نیز هر کتابدار باید با برخورداری از تحصیل تخصصی مرتبط، روحیه انتقال و اشتراک اطلاعات داشته باشد. از سوی دیگر، برخورداری از «دیدگاه مثبت نسبت به حرفه» و «جامعه»، و «چشم‌انداز مثبت نسبت به آینده کتابخانه» از دیگر ویژگی‌های شغلی مورد نیاز است. همچنین، «داشتن دیدگاه مثبت به کاربران»، «شغل» و «حرفه» از دیگر ویژگی‌های شغلی ضروری برای کتابداران است. این یافته هم‌سو با نتایج نان تا کومجان (۲۰۱۱) و شورای کتابخانه‌های اوهایو (۲۰۱۹)، جردن (۲۰۱۲)، جرولیموس و کونستا (۲۰۰۸) و چادوری و این^۳ (۲۰۱۵)، نوشین فرد و محمدامینی (۱۳۹۱)، معین، ماندل و کارنو (۲۰۲۰)، چان (۲۰۱۳)، آوویمی (۲۰۱۹)، سالوه و چاوان^۶ (۲۰۱۸) و شکاری و کوهی رستمی (۱۴۰۰) نیز در مطالعات خود به این ویژگی‌ها اشاره کرده‌اند.

دومین صلاحیت شناسایی شده با فرآیند فراترکیب، عامل مهارت بوده است. انجمن مدیریت پروژه (۲۰۰۷، ص ۷۴)، صلاحیت «مهارت» را به این صورت تعریف می‌کند: «مهارت، تسلط، راحتی، آسانی، تبحر و زبردستی‌ای که از طریق کارآموزی یا تجربه به دست می‌آید. مهارت یک هنر، پیشه یا فنی که به استفاده و کاربرد دست‌ها، بدن، یا ذهن نیازمند است». در این پژوهش، عامل مهارت دارای ۴ مؤلفه اصلی شامل «مهارت مدیریتی»، «مهارت اجتماعی»، «مهارت شغلی» و «مهارت فناوری» بوده است.

1. Project Management Association
2. Jordan
3. Gerolimos & Konsta
4. Chaudhry & Yeen
5. Chan
6. Awoyemi
7. Salve & Chavan
8. Chaudhry & Yeen
9. Salve & Chavan

در مهارت مدیریتی، کتابدار باید دارای مهارت‌های «کار تیمی» و «تیم‌سازی» باشد. «مدیریت منابع انسانی»، «ایجاد ارتباط با ذی‌نفعان» و «ارتباط با مدیران» از دیگر مهارت‌های مدیریتی است که هر کتابدار لازم است از آن‌ها برخوردار باشد. همچنین، کتابدار کتابخانه عمومی شایسته است که بر خوردار از مهارت «تصمیم‌گیری»، مهارت «رهبری» و مهارت «مدیریت منابع مالی» باشد. در راستای این پژوهش، نان تاکومجان (۲۰۱۱)، ماچالا و هوروات^۱ (۲۰۱۰)، سانتوس^۲ (۲۰۱۷)، گوسین-بودو و مکنیش^۳ (۲۰۰۵) و سینگ و پینکی^۴ (۲۰۰۹) نیز مهارت‌های مدیریتی را برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی مهم قلمداد کردند.

در حیطه مهارت‌های اجتماعی، هر کتابدار باید دارای «مهارت‌های ارتباطی»، مهارت «ایجاد رابطه و نفوذ در کاربران» و مهارت «مذاکره و گفت‌وگو با دیگران» باشد. «شرکت در فعالیت‌های مشارکتی»، «کاربرمداری» و «نوشتن»، سه مهارت اجتماعی مورد نیاز دیگر برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی است. یافته‌های این پژوهش منطبق با مطالعات گوسین-بودو و مکنیش (۲۰۰۵)، چان (۲۰۰۶ و ۲۰۱۳)، سانتوس (۲۰۱۷)، چان (۲۰۰۶)، اسکلتون و آبل^۵ (۲۰۰۸)، معین، ماندل و کارنو (۲۰۲۰) و خات^۶ (۲۰۲۰) است.

مهارت شغلی نیز مشتمل بر ۱۰ مؤلفه فرعی بوده است. هر کتابدار باید بر خوردار از مهارت‌های «مدیریت اتوماسیون کتابخانه»، «کسب فناوری‌های نوین»، «مدیریت مجموعه منابع اطلاعاتی» و «توسعه آن منابع»، «مدیریت ساختمان و فضای فیزیکی کتابخانه»، «فهرست‌نویسی منابع»، و «بسته‌بندی و شخصی‌سازی اطلاعات» باشد. همچنین، لازم است که کتابداران مهارت آموزش را در خود تقویت کنند. نتایج برآمده از این پژوهش در این زمینه هم‌سو با یافته‌های عابدی (۱۳۹۷)، کواسیک^۷ (۲۰۰۲)، چان (۲۰۰۶)، سینگ و پینکی (۲۰۰۹)، سانتوس (۲۰۱۷)، سالوه و چان (۲۰۱۸)، خات (۲۰۲۰)، معین، ماندل و کارنو (۲۰۲۰)، جردن (۲۰۱۲)، کواسیک (۲۰۰۲)، حیاتی (۲۰۱۲) و سانتوس (۲۰۱۷) است. مجموعه مهارت‌های فناوری هم از دیگر مهارت‌های ضروری برای کتابداران است. «بر خوردار از مهارت‌های هفت‌گانه فناوری اطلاعات»، و «کار با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای» از جمله شایستگی‌های فناورانه برای هر کتابدار کتابخانه عمومی است. از دیگر شایستگی‌های لازم، مهارت‌های «بازیابی اطلاعات»، «سواد اطلاعاتی»، «طراحی و توسعه وب» و «راه‌اندازی کتابخانه دیجیتال» است. «شبکه‌سازی»، «عیب‌یابی در سخت‌افزار و نرم‌افزارهای کامپیوتری» هم از دیگر مهارت‌های فناورانه اساسی برای هر کتابدار کتابخانه عمومی است. نتایج مطالعات گوسین-بودو و مکنیش (۲۰۰۵)، سالوه و چاوان (۲۰۱۸)، رهنمودهای کتابخانه‌های عمومی اونتاریو (۲۰۱۶)، سالوه و چاوان (۲۰۱۸)، خات (۲۰۲۰)، لاستر^۸ (۲۰۱۲)، جرولیموس (۲۰۱۵)، میلپالی^۹ (۲۰۱۹)، باریس، شقاقی و اصنافی (۱۳۹۸)، میلپالی^{۱۰} (۲۰۱۹) و باریس، شقاقی و اصنافی (۱۳۹۸) نیز به نتایج مشابه دست یافتند.

سومین صلاحیت شناسایی شده در فرایند فراترکیب، عامل «توانایی» بوده است. توانایی عبارت است از قدرت جسمی، روانی، مالی یا قانونی برای انجام کاری که به صورت طبیعی یا به دست آمده از استعداد است (انجمن مدیریت پروژه، ۲۰۰۷، ص ۷۴). در این پژوهش، عامل توانایی دارای ۲ مؤلفه اصلی شامل «توانایی تخصصی» و «توانایی فکری» بوده است.

توانایی تخصصی متشکل از ۵ مؤلفه فرعی است. از جمله این توانایی‌ها می‌توان به «به‌کارگیری دانش در عمل»، «همکاری با سازمان‌های پیرامونی کتابخانه»، «ارتباط مؤثر از طریق گزارش‌های مکتوب»، «انجام کارها به صورت مستقل» و «کار بست اخلاق حرفه‌ای» اشاره کرد. یافته‌های مطالعات ماچالا و هاروات (۲۰۰۹)، چادوری و این (۲۰۱۵)،

1. Machala & Horvat.
2. Santos
3. Gosine-Boodoo & McNish
4. Singh & Pinky
5. Skelton & Abell
6. Khot
7. Kwasik
8. Lester
9. Mylapalli
10. Mylapalli

سها و باروئی (۲۰۲۱)، میلونا^۱ (۲۰۱۳)، گوسین-بودو و مکنیش (۲۰۰۵) نیز منطبق با یافته‌های پژوهش حاضر است. توانایی «نظارت بر احساسات و عواطف خود و دیگران»، توانایی «تواوری»، توانایی «خلاقیت» و توانایی «انعطاف‌پذیری» از مجموعه توانایی‌های فکری مورد نیاز برای هر کتابدار محسوب می‌شود. کتابدار باید بتواند در مواجهه با شرایط و پیشامدهای مختلف، احساسی را که درونش برانگیخته می‌شود کنترل کند. همچنین، در برخورد با کاربران و مخاطبان خاصی که ممکن است احساساتی بوده یا افرادی که در برقراری ارتباطات خود نتوانند در حد مناسبی عمل کرده، ارتباطات مناسبی برقرار کنند. پرومیس^۲ (۲۰۰۸) نیز هم‌سو با این پژوهش، در یافته‌های خود بر این توانایی تأکید کرده است. کتابخانه‌های عمومی به دلیل ماهیت خود و ارتباطاتی که با جامعه مخاطبان خویش برقرار می‌کنند، نیازمند کتابدارانی برخوردار از توانایی خلاقیت و نوآوری هستند تا بتوانند برنامه‌ها، فعالیت‌ها و اقدامات خود را با کیفیت و تنوعی مناسب اجرا کنند. چان (۲۰۰۶)، سینگ و پیتکی (۲۰۰۹) و نورلندر و همکاران (۲۰۲۰) نیز بر اهمیت خلاقیت و نوآوری برای هر کتابدار کتابخانه‌های عمومی تأکید کرده‌اند.

چهارمین صلاحیت شناسایی شده در فرایند فراترکیب، عامل دانش بوده است. دانش، مجموعه‌ای از اطلاعات مفهومی، واقعی و نظام‌مند است که می‌تواند مستقیماً در عمل کردن به وظایف به کار برده شود (انجمن مدیریت پروژه، ۲۰۰۷، ص ۷۴). در این پژوهش، عامل دانش دارای ۲ مؤلفه اصلی شامل «دانش شناخت جامعه و محیط پیرامون کتابخانه» و «دانش تخصصی» بوده است. دانش شناخت جامعه و محیط پیرامون کتابخانه، متشکل از ۷ مؤلفه فرعی است که در ادامه درباره هر یک بحث می‌شود.

لازم است که کتابداران کتابخانه‌های عمومی شناخت کافی به «الگوهای اخلاقی» و «الگوهای رفتاری کاربران» خود داشته باشند. از سوی دیگر، شناخت «محیط‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی پیرامون کتابخانه»، و شناخت «نیازهای اطلاعاتی جامعه کتابخانه» برای کتابداران لازم و ضروری است. کتابدار باید بتواند با هر مراجع، مطابق با خلق و خو و رفتار متناسب با او، و روحیات و ویژگی‌های روحی و روانی‌اش برخورد کند؛ این بدان معناست که مراجعه‌کنندگان با الگوهای اخلاقی و رفتاری مختلف نباید باعث ایجاد اختلال در کار کتابدار و تضعیف خدمات او شود. هم‌سو با یافته‌های پژوهش حاضر، نتایج پژوهش معین، ماندل و کارنو (۲۰۲۰)، چادوری و این (۲۰۱۵)، (ریاحی، ۱۳۷۹)، انجمن کتابخانه‌های عمومی تحقیقاتی کانادا (۲۰۱۱)، جردن (۲۰۱۲)، آیوومی (۲۰۱۹) و گیوری (۱۳۹۴) است.

دانش تخصصی نیز مشتمل بر ۵ مؤلفه فرعی بوده است. «شناخت شبکه‌های رایانه‌ای و الکترونیکی»، «آشنایی با خدمات نوین ارائه‌شده در کتابخانه‌های عمومی» از جمله دانش‌های مورد نیاز برای کتابداران است. همچنین، اطلاع از «رویه‌ها، اهداف و رسالت کتابخانه»، «آگاهی از مجموعه‌سازی منابع دیجیتال» و «آگاهی از مدیریت منابع اطلاعات الکترونیکی» نیز برای هر کتابدار لازم است، و در نهایت «شناخت کتابدار از نحوه مجموعه‌سازی منابع دیجیتال» را می‌توان به‌عنوان یکی از توانمندی‌هایی دانست که در نتیجه اطلاع از خدمات نوین کتابخانه‌های عمومی حاصل می‌شود. چان (۲۰۰۶ و ۲۰۱۳)، فریزر-آرنوت^۳ (۲۰۱۷) و میلپالی (۲۰۱۹)، چادوری و این (۲۰۱۵) و جردن (۲۰۱۲)، ویلیامز و ساندرز (۲۰۲۰) بر وجود این صلاحیت تأکید کرده‌اند.

این پژوهش در صدد بود تا به استخراج و شناسایی صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز کتابداران کتابخانه‌های عمومی با توجه به بافت بومی کشور ایران بپردازد. پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها، چهار عامل به‌عنوان صلاحیت‌های اساسی کتابداران معرفی شد. یک کتابدار برای رسیدن به موفقیت و ارائه بهترین خدمات، لازم است که بیش و پیش از هر چیز، دانش لازم در آن حوزه را کسب کرده باشد؛ سپس بتواند آن را در ذهن کنکاش کند تا به لحاظ ذهنی آماده انجام آن کار شود؛ در مرحله بعد، از آنجاکه کتابدار دانش لازم را دارد و به لحاظ فکری آماده شده و در واقع توانایی انجام کار را در خود احساس کرده است، می‌تواند مجموعه دانش و توانایی‌های خود را به‌منصه ظهور رساند و به عبارت دیگر علم خود را در عمل نشان دهد. تضمین‌کننده این مراحل، ویژگی‌هایی است که در وجود فرد ریشه دوانده باشد. در واقع، کتابداران برای ایفای نقش خود در محیط رقابتی امروز، باید صلاحیت‌های دانش، توانایی، مهارت و ویژگی را در خود پرورش دهند. از سوی دیگر، مدیران

1. Mylona
2. Promis
3. Fraser-Arnott

و تصمیم‌گیران حوزه کتابخانه‌های عمومی نیز لازم است که قبل از هر چیزی، در بدو استخدام به سنجش این صلاحیت‌ها در متقاضیان تصدی شغل کتابداری بپردازند.

ملاحظات اخلاقی

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

منبع حمایت‌کننده

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد نویسنده دوم و به راهنمایی و مشاوره نویسندگان اول و سوم است و در دانشگاه شهید چمران اهواز انجام و دفاع شده است و با شماره گرنت ۱۴۰۲،۳۶۸۱۴ SCU.EI در آن دانشگاه تحت حمایت مالی قرار گرفته است.

سپاسگزاری

از شرکت‌کنندگان جهت همکاری در تکمیل پرسشنامه پژوهش سپاسگزاری می‌شود.

- اکبرپور، طاهره (۱۳۹۸). ارزیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای مورد نیاز کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه‌های دولتی شهر تبریز [پایان‌نامه کارشناسی ارشد]. دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز.
- اکبری باریس، نادر؛ شقاقی، مهدی؛ واصنافی، امیررضا (۱۳۹۹). شایستگی‌های منشی و بایستگی‌های کنشی کتابدار کودک در ایران. علوم و فنون مدیریت اطلاعات، ۱۶(۱)، ۸۰-۱۱۲. <https://doi.org/10.32598/irj.18.1.913.1>
- پورخلیل، ندا؛ و فلاح، مریم (۱۳۸۶). بررسی صلاحیت‌های کتابداران کتابخانه‌های تخصصی (مطالعه موردی کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز). در (زاهد بیگدلی و منصور کوهی رستمی، ویراستاران)، مجموعه مقالات و سخنرانی‌های همایش ملی کتابخانه‌های تخصصی: مسائل، فرصت‌ها و رویکردها، همدان: سپهر دانش.
- خادمی زاده، شهناز؛ شکاری، محمدرضا؛ نواح، عبدالرضا؛ هاشمی، اسماعیل؛ و کوهی رستمی، منصور (۱۴۰۰). بازاندیشی در کارکرد کتابخانه‌های عمومی از منظر حوزه عمومی یورگن هابرماس. مطالعات ملی کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات، ۳۲(۲)، ۳-۲۱.
- درودی، فریبرز؛ و کلانتری خاندانی، مهدیه (۱۳۹۵). بررسی صلاحیت‌های کتابداران دانشگاه علوم پزشکی استان کرمان. مدیریت اطلاعات سلامت، ۱۳(۱)، ۲۸-۳۳.
- شکاری، محمدرضا؛ خادمی زاده، شهناز؛ نواح، عبدالرضا؛ هاشمی، اسماعیل؛ و کوهی رستمی، منصور (۱۴۰۱). طراحی مدل مفهومی کتابخانه‌های عمومی به مثابه مراکز اجتماعی براساس نظریه حوزه عمومی یورگن هابرماس. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۸(۴)، ۴۲۰-۴۴۶.
- شهبازی، رحیم (۱۳۹۴). تدوین مدل شایستگی آموزش علم اطلاعات و دانش‌شناسی مبتنی بر فناوری اطلاعات براساس تحلیل برنامه‌های درسی موجود و نیازهای بازار کار [رساله دکتری]. دانشگاه تهران.
- غیوری، زینب (۱۳۹۴). روش‌های جذب مخاطب به کتابخانه‌های عمومی ایران (براساس تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های حمایت‌شده در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور). تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۳(۳)، ۳۸۱-۳۹۹.
- کوهی رستمی، منصور (۱۳۹۹). برجسته کردن نقش کتابخانه‌های مهم‌ترین هدف همایش کارکردهای اجتماعی کتابخانه‌های عمومی است. بازبایی در: <https://b2n.ir/e71648>
- کوهی رستمی، منصور؛ باریز، پریا؛ و خادمی زاده، شهناز (۱۴۰۱). ساخت و اعتباریابی مقیاس شایستگی‌های منشی و بایستگی‌های کنشی کتابداران کودک کتابخانه‌های عمومی. مطالعات کتابداری و سازمان‌دهی اطلاعات، ۳۳(۲)، ۳-۱۵.
- نوشین فرد، فاطمه؛ و محمدمینی، مهدیه (۱۳۹۱). ارزیابی محیطی کتابخانه‌های عمومی وابسته به نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از دیدگاه کتابداران براساس معیارهای نظام آراستگی 5S. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۸(۳)، ۳۷۵-۳۸۹.

References

- Ahmad Khan, S., & Bhatti, R. (2017). Digital competencies for developing and managing digital libraries: An investigation from university librarians in Pakistan. *The Electronic Library*, 35(3), 573-597. <https://doi.org/10.1108/EL-06-2016-0133>
- Akbarpour, T. (2018). *Evaluation of the professional qualifications required by the librarians of the public university libraries of Tabriz city* [Unpublished master's thesis]. Shahid Madani University of Azarbaijan, Tabriz. (in Persian)
- Akbari Baris N., Shaghghi, M., & Asnafi, A. R. (2020). Personal characteristics and practical skills of a children's librarian in Iran. *Sciences and Techniques of Information Management*, 6(1), 81-111. <https://doi.org/10.32598/irj.18.1.913.1> (in Persian)
- Bassellier, G., Reich, B. H., & Benbasat, I. (2001). Information technology competence of business managers: A definition and research model. *Journal of Management Information Systems*, 17(4), 159-182. <https://doi.org/10.1080/07421222.2001.11045660>
- Bird, A., & Osland, J. (2004). Global competencies: An introduction. In H. Lane, M. Maznevksi, M. E. Mendenhall, & J. McNett (Eds.), *Handbook for global managers*, (pp. 57-80). Malden, MA: Blackwell.
- Black, A., & Muddiman, D. (1997). *Understanding Community Librarianship: The public library in post-modern Britain*. Aldershot: Avebury.

- Chan, D. C. (2006). Core competencies and performance management in Canadian public libraries. *Library Management*, 27(3), 144–153. <https://doi.org/10.1108/01435120610652897>
- Chan, D. C. (2013). Core competencies for public libraries in a networked world. In *Proceedings of the Annual Conference of CAIS/Actes du congrès annuel de l'ACSI*. <https://doi.org/10.29173/cais275>
- Chaudhry, A. S., & Yeen, L. S. (2001). Identification of competencies for professional staff of public libraries. *Public Library Quarterly*, 20(1), 17–43. https://doi.org/10.1300/J118v20n01_04
- Cooper, K. C. (2000). *Effective competency modeling and reporting*. New York: AMACOM.
- Delica, K. N., & Elbeshausen, H. (2015). The social library in three contexts: Programmes and perspectives. *Journal of Librarianship and Information Science*, 49(3), 237-245. <https://doi.org/10.1177/0961000615622680>
- Dinu, S. (2018). Career paths and leadership skills of public library CEOs. *MPA Major Research Papers*, 179, 1-45.
- Doroudi, F., & Kalantary-Khandani, M. (2016). An assessment of competencies of librarians in Kerman University of Medical Sciences, Iran. *Health Information Manage*, 13(1), 28-33. (in Persian)
- Epstein, R. M., & Hundert, E. M. (2002). Defining and assessing professional competence. *Journal of the American Medical Association*, 287(2), 226-235. <https://doi.org/10.1001/jama.287.2.226>
- Gerolimos, M., & Konšta, R. (2008). Librarian's skills and qualifications in a modern informational environment. *Library Management*, 29(8/9), 691-699. <https://doi.org/10.1108/01435120810917305>
- Gerolimos, M., Malliari, A., & Iakovidis, P. (2015). Skills in the market: An analysis of skills and qualifications for American librarians. *Library Review*, 64(1/2), 21–35. <https://doi.org/10.1108/LR-06-2014-0063>
- Ghayouri, Z. (2017). Procedures of attracting people to public libraries based on the content analysis of thesis founded by Iran Public Libraries Foundation. *Research on Information Science and Public Libraries*, 23(3), 381-399. (in Persian)
- Gosine-Boodoo, M., & McNish, M. (2005). Comparing polarized perspectives: Librarians professional skills and development. *New Library World*, 106(7-8), 363-377.
- Hayati, Z. (2012). Competency definition for Iranian library and information professionals in public libraries. *International Journal of Information Science and Technology*, 6(1), 73-86. <https://doi.org/10.2307/40323868>
- Jordan, M. W. (2012). Developing leadership competencies in librarians. *IFLA Journal*, 38(1), 37-46. <https://doi.org/10.1177/0340035211435074>.
- khademizadeh, S., Shekari, M., Navah, A., Hashemi, E., & Koochi Roštami, M. (2021). Rethinking Functioning of Public Libraries from the Perspective of Jürgen Habermas Public Sphere. *Librarianship and Information Organization Studies*, 32(2), 3-21. <https://doi.org/10.30484/na3info.2021.2812.2028>
- Khot, N. (2020). Library organization skills and competencies for library professionals in the ICT environment. *International Journal of Research in Library Science*, 6(1), 174-181. <https://doi.org/10.26761/IJRLS.6.1.2020.1321>
- Koochi Roštami, M. (2019). Highlighting the role of public libraries is the most important goal of the conference on social functions of public libraries. Retrieved from: <https://b2n.ir/e71648> (in Persian)
- Koochi Roštami, M., Baziyar, P., & Khademi Zadeh, S. (2022). Building and validating the scale personal competency and practical requirements for child librarian's public libraries. *Librarianship and Information Organization Studies*, 33(2), 3-15. (in Persian)
- Kwasik, H. (2002). Qualifications for a Serials Librarian in an Electronic Environment. *Serials Review*, 28(1), 33-37. <https://doi.org/10.1080/00987913.2002.10764704>
- Machala, D. & Horvat. A. (2010). Aleksandra *Competency-based lifelong learning of librarians in Croatia: An integrative approach*. 2010. In IFLA Satellite Meeting: Cooperation and Collaboration

- in Teaching and Research: Trends in Library and Information Studies Education Cooperation and Collaboration in Teaching and Research: Trends in Library and Information Studies Education, Borås (Sweden), 8-9 August 2010. (Unpublished)
- McCabe, R. B (2001). *Civic librarianship: Renewing the social missions of the public library*. Lanham, MD: Scarecrow Press.
- Moen, M. H., Mandel, L. H., & Karno, V. (2020). Continuing education for public library staff: Valued competencies and preferred delivery format. *Education for Information*, 36(2), 177-198. <https://doi.org/10.3233/EFI-190311>
- Mylapalli, R. (2019). Information and communication technology competencies in library professionals. *Adalya Journal*, 8(5), 38-41. <https://doi.org/16.10089.AJ.2019.V8I5.285311.6010>
- Nonthacumjane, P. (2011). Key skills and competencies of a new generation of LIS professionals. *IFLA Journal*, 37(4), 280-288. <https://doi.org/10.1177/0340035211430475>
- Norlander, R. J., Barchas-Lichtenstein, J., Fraser, J., Davis Fournier, M., Voiklis, J., & Danter, E. (2020). Getting consensus about competencies: What's needed for effective library programs. *Journal of Education for Library and Information Science*, 61(2), 188-211. <https://doi.org/10.3138/jelis.2019-0052>
- Noushin Fard, F., & Mohammad Amini, M. (2011). Environmental assessment of public libraries affiliated to the institution of public libraries of the country from the point of view of librarians based on the criteria of the 5S system. *Information Research and Public Libraries*, 18(3), 375-389. (in Persian)
- Parry, S. B. (1996). The quest for competencies. *Training*, 33(7), 48-54.
- Pateman, J. & Vincent, J. (2010) *Public Libraries and Social Justice*. Farnham: Ashgate.
- Peyvand Robati, A., Singh. D. (2013). Competencies required by special librarians: An analysis by educational levels. *Journal of Librarianship and Information Science*, 45(2), 113-139. <https://doi.org/10.1177/0961000613476728>
- Pourkhalil, N., & Fallah, M. (2016). Examining the qualifications of librarians of specialized libraries (a case study of specialized libraries in Ahvaz). In (Z. Bigdali & M. Koochi Roštami, Eds.), *Proceedings of the National Conference of Specialized Libraries: Issues, Opportunities and Approaches*. Hamedan: Sepehr Danesh. (in Persian)
- Roe, R. A. (2002). What makes a competent psychologist?. *European psychologist*, 7(3), 192-202. <http://dx.doi.org/10.1027//1016-9040.7.3.192> <https://doi.org/10.1027//1016-9040.7.3.192>
- Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007) *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. Springer Publishing Company, New York.
- Scott, P. (2011). *UK Higher education in twenty first century; a changing picture, quality matters series*. London, QAA.
- Shahbazi, R. (2014). *Compilation of information science and epistemology education competency model based on information technology based on the analysis of existing curricula and labor market needs* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Tehran. (in Persian)
- Shekari, M. R., Khademi Zadeh, SH., Navah, A. R., Hashemi, E., Koochi Roštami, M. (2022). Designing a conceptual model of public libraries as community centers based on the public sphere theory of Jürgen Habermas. *Research on Information Science and Public Libraries*, 28(4), 420-446. (in Persian)
- Shippmann, J. S., Ash, R. A., Batjsta, M., Carr, L., Eyde, L. D., Hesketh, B., ... & Sanchez, J. I. (2000). The practice of competency modeling. *Personnel psychology*, 53(3), 703-740. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2000.tb00220.x>
- Skelton, V., & Abell, A. (2001). Developing skills for the information services workforce in the knowledge economy A report on the outcomes of eight scenario planning workshops. *Library and Information Commission Research Report*.

- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. New York, NY: Wiley.
- Ullah, M. & Anwar, M. A. (2012). Developing competencies for medical librarians in Pakistan. *Health Information & Libraries Journal*. 30(1), 59–71. <https://doi.org/10.1111/hir.12008>
- Weinert, F. E. (2001). *Concept of competence: A conceptual clarification*. In D. S. Rychen & L. H. Salganik (Eds.), *Defining and selecting key competencies* (pp. 45–66). Kirkland, WA: Hogrefe & Huber.
- Williams, R. D., & Saunders, L. (2020). What the field needs: Core knowledge, skills, and abilities for public librarianship. *The Library Quarterly*, 90(3), 283–297. <https://doi.org/10.1086/708958>
- Awoyemi, R. A. (2019). Core competencies and innovation for library and information science professionals in 21st century digital-based environments. In: J. Keengwe, & R. Byamukama (Eds), *Handbook of Research on Promoting Higher-Order Skills and Global Competencies in Life and Work* (pp. 264-280). Hershey PA, USA 17033. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-6331-0.ch016>

